

حکمت

جلد اول

مکمل

۲۵ اخلاق
۲۴ تربیتی

آینه اندیشه‌ری شیرازی

مرشنامه : حائری شیرازی، محمدصادق، ۱۳۱۵ - ۱۳۹۶. عنوان و نام
 پدیدآور : تمثیلات اخلاقی- تربیتی/ محی الدین حائری شیرازی، مشخصات نشر :
 قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف،
 ۱۳۹۹. مشخصات ظاهری : ۲، شابک : ، ج. ۱، ۸-۱۲۳-۵۳۱-۹۶۴-۹۷۸،
 ج. ۲، ۶-۱۲۷-۵۳۱-۹۶۴-۹۷۸ وضعیت فهرست نویسی : فیفا یادداشت : کتابنامه
 به صورت زیرنویس، موضوع : حائری شیرازی، محمدصادق، ۱۳۱۵
 - ۱۳۹۶. -- وعظ موضوع : قرآن، برگزیدهها -- ترجمهها موضوع : Qur'an
 -- Selections، موضوع : اخلاق اسلامی موضوع : Islamic ethics
 موضوع : تربیت اخلاقی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام موضوع : Moral
 Islam -- Religious aspects education موضوع : اسلام -- مطالب گونه‌گون
 موضوع : Islam -- Miscellanea موضوع : احادیث شیعه -- قرن ۱۴ موضوع
 -- Texts : Hadith (Shiites) ۲۰th century شناسه افزوده : نهاد نمایندگی
 مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف رده بندی کنگره :
 BP۱۰/۵ رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۵۳۴ شماره کتابشناسی ملی : ۶۲۱۰۵۴۱

فیفا

نشر معارف

■ عنوان: تمثیلات اخلاقی - تربیتی جلد اول ■ مؤلف: آیت‌الله
 محی‌الدین حائری شیرازی ■ ویراستار: سعید فلاحی و محمدتقی
 عارفیان ■ طرح جلد و یونیتفرم متن: کارگاه طراحی ۳×۴ ■ صفحه‌آرا:
 حسین قاسمیان ■ ناشر: دفتر نشر معارف (وابسته به نهاد نمایندگی
 مقام معظم رهبری در دانشگاهها) ■ نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹ ■ شمارگان:
 ۱۰۰۰ جلد ■ قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان ■ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۱-۱۲۳-۸

@haerishirazi

مراکز پخش

■ اراک: ۰۸۶-۳۲۲۲۹۰۳۸ ■ ارومیه: ۰۴۴-۳۲۲۵۶۶۶۱ ■ اصفهان: ۰۳۱-۳۲۲۵۱۲۴۱
 ■ اهواز: ۰۶۱-۳۲۲۳۸۰۰۰ ■ ایلام: ۰۹۱-۷۷۵۵۱۸۸ ■ بجنورد: ۰۵۴-۳۲۲۲۱۲۸۳
 ■ بندرعباس: ۰۷۶-۳۳۶۱۷۵۵۷ ■ بیرجند: ۰۵۶-۳۲۲۲۴۱۷۹ ■ تهران: ۰۲۱-۸۸۱۱۹۱۲۱۲
 ■ خرم‌آباد: ۰۶۶-۳۲۲۲۳۷۱۰۰ ■ رشت: ۰۱۴-۳۲۲۲۴۵۶۹ ■ زنجان: ۰۲۴-۳۲۲۲۴۶۲۵
 ■ ساری: ۰۱۱-۳۲۲۲۵۰۲۰ ■ شهرکرد: ۰۲۸-۳۲۲۲۴۲۲۲ ■ شیراز: ۰۷۱-۳۲۲۲۴۶۱۴
 ■ قزوین: ۰۲۸-۳۲۲۲۴۰۰۷ ■ قم: ۰۲۵-۳۲۲۲۴۵۱۰۱ ■ کرج: ۰۲۶-۳۲۲۲۴۳۹۰
 ■ کرمان: ۰۳۴-۳۲۲۲۱۴۶۶ ■ کرمانشاه: ۰۸۴-۳۲۲۲۸۴۱۱ ■ گرگان: ۰۱۷-۳۲۲۲۳۷۸۰
 ■ مشهد: ۰۵۱-۳۲۲۲۰۱۱۹ ■ یاسوج: ۰۹۱-۷۷۵۵۱۸۵ ■ یزد: ۰۳۵-۳۲۲۳۰۳۳۱

www.ketabroom.ir + E-mail: info@ketabroom.ir

@MaarefBook

﴿يُؤْتِي

الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ

يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا

كَثِيرًا ۚ مَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ﴾

[خدا] به هر کس که بخواهد حکمت می بخشد، و به هر

کس حکمت داده شود، به یقین، خیری فراوان داده

شده است؛ و جز خردمندان،

کسی پند نمی گیرد.

فهرست

- ۱۵ فضائل و ذائل اخلاقی
- ۱۵ ظرفیت و سعه وجودی
- ۱۵ لزوم تناسب مسئولیت و ایمان
- ۱۵ عفو و گذشت
- ۱۵ کدام رنج آورتر است؟
- ۱۷ مواجهه کوتاه مدت و بلندمدت در برابر ظلم دیگران
- ۱۷ دعا، وسیله کینه زدایی
- ۱۸ صبر، شکر و رضا
- ۱۸ رابطه صبر و شکر در زندگی
- ۱۸ رضایت به نسخه خداوند برای زندگی
- ۱۹ تسلیم در هر صورت اجر دارد
- ۱۹ انصاف
- ۱۹ لازمه انصاف، خروج از خودیت است
- ۲۰ تعلقات، مانع انصاف

انصاف در قضاوت	۲۰
کم انصافی ریشه قهرهای طولانی	۲۱
سحرخیزی	۲۱
برنامه ویژه شیطان برای ممانعت از سحرخیزی	۲۱
یأس و رجا	۲۲
مراقبت از نفس در برابر زیادی یأس و رجا	۲۲
«معرفت» و «نورانیت»، عامل «وسعت» و «شدت» خوف و رجا	۲۵
آفت غرور و یأس	۲۶
شوخی و مزاح	۲۶
اندازه شوخی	۲۶
حفظ زبان	۲۷
بی پروایی در سخن؛ نشانه بی ایمانی	۲۷
استفاده از زبان در خدمت اهداف الهی	۲۷
احترام به عالم	۲۸
ثمره اجتماعی احترام به عالم	۲۸
سلام	۲۸
سلام، وسعت زندگی	۲۸
انفاق و احسان	۲۹
افزایش علم در سایه انفاق علمی	۲۹
کم توقعی	۲۹
پیرایش روح از توقعات	۲۹
محبت و ارتباط با مؤمنین	۳۰
اثرات محبت و پیوند دل‌ها	۳۰
ریاست طلبی	۳۲
تفاوت کمال طلبی و ریاست طلبی	۳۲
حسد	۳۳

- ۳۳ حسد، ظلم به نفس است
- ۳۴ غضب
- ۳۴ کنترل زبان در حال خشم
- ۳۴ خشم، بر ملا کننده درون انسان
- ۳۶ عجله و شتاب
- ۳۶ پرهیز از شتابزدگی در قضاوت
- ۳۶ ریا
- ۳۶ بازگویی حسنات، آنها را فاسد می‌کند
- ۳۸ سوء ظن
- ۳۸ به قدرت حدستان خیلی خوشبین نباشید
- ۴۰ عجب، غرور و تکبر
- ۴۰ از کجا بفهمیم که در مسیر صحیح هستیم؟
- ۴۱ فریندگی کمالات انسان
- ۴۱ وابستگی به رأی خود، مانع نجات
- ۴۲ رفع غرور بوسیله دعا در حق دیگران
- ۴۲ زیان مدح برای انسان خودخواه
- ۴۳ برتری طلبی موجب فساد
- ۴۳ خودخواهی، زمینه ایجاد یأس یا غرور
- ۴۴ خدمت کردن یعنی بدهکار شدن نه طلبکار شدن
- ۴۶ گناه شناسی؛ ماهیت و آثار گناه
- ۴۶ استشمام بوی گناه
- ۴۶ استمرار گناه و بی حسی قلب
- ۴۷ گناه، دام است!
- ۴۸ گناه، حقیرها را در نظر انسان بزرگ می‌کند
- ۴۸ گناه و عدم توجه خداوند به انسان
- ۴۹ گناه، ظلم به خویش است

استغفار مانع غرق شدن انسان می‌شود ۵۰

لذت لحظه‌ای گناه و عذاب طولانی آن ۵۲

نگرش توحیدی به جهان ۵۳

توجه به خدا، عامل تمیز حق از باطل ۵۳

زندگی برای مؤمن، هدفدار و جدی است ۵۴

جلوه‌گری کثرت‌ها، معلول پشت کردن به خداست ۵۶

تلوّن و تغیر، معلول عدم توجه به خداوند ۵۷

در خواب و خیالات به‌سر می‌بریم! ۵۷

فانی، فدای باقی ۵۸

مرگ و آمادگی برای آخرت ۵۹

علت تمنای مرگ توسط اهل تقوا ۵۹

صالحین و اشتیاق به مرگ ۵۹

مرگ، بزرگترین داغ زندگی ۶۰

تعین‌ها و تشخیص‌های ناپایدار ۶۱

عمر دراز، حساب سنگین دارد ۶۲

استقبال از مرگ، رنج آن را کمتر می‌کند ۶۲

بینش آخرتی و تعادل در زندگی ۶۳

دنیا برای رفتن است نه ماندن! ۶۴

تفاوت مرگ طبیعی و مرگ با شهادت ۶۴

آخرت اندیشی، مانع حرص به دنیا ۶۵

علت هراس از مرگ ۶۶

فروش دنیا برای خرید آخرت ۶۶

معنای فرار به سمت خداوند ۶۷

دل‌بستگی به دنیا، موجب سختی جان‌کندن ۷۰

آخرت، منزلگاه اصلی انسان ۷۱

۷۵ توبه

- ۷۵ توبه، تغییر وضعیت انسان نسبت به خدا
۷۵ مؤمن تا عذرخواهی نکند، آرام نمی‌گیرد
۷۶ توبه، انسان را سبک می‌کند و اوج می‌دهد
۷۶ توبه، مقدمه آمادگی برای شهادت
۷۷ موضع عفو و بخشش خداوند کجاست؟
۷۸ توبه واقعی، زجر دارد!

۸۰ دنیاشناسی از منظر اخلاقی

- ۸۰ زندگی در دنیا، سفری پرمخاطره اما ناگزیر
۸۲ مؤمن و زندان دنیا
۸۲ محبت دنیا، حجاب دل
۸۳ لجنزار دنیا طلبی
۸۳ دادن دنیا برای کسب آخرت
۸۳ چه کسی کوچکی دنیا را احساس می‌کند؟
۸۴ جهاد، دنیا را در نظر انسان حقیر می‌کند
۸۴ لزوم سنجش صحیح دنیا و آخرت
۸۵ حیات طیبه انسانی
۸۸ جاذبه مجازی دنیا
۸۹ باطن شناسان دنیا
۸۹ علاقه به دنیا، موجب سلطه شیطان
۸۹ خطر صعود در مدارج دنیا طلبی
۹۰ فقط لایق بهشت، وارد بهشت می‌شود
۹۱ خودتان را از امور سطحی، پر و اشباع نکنید
۹۳ دشواری خروج از جاذبه نفس و دنیا

۹۵ محبت الهی

سازندگی آتش عشق	۹۵
دل پاک، ظرف محبت خداوند	۹۵
انسان نمی‌تواند بدون عشق باشد	۹۵
دل‌های مشتعل از یاد خدا	۹۶
مراقبت از قلب در برابر محبت به غیر خدا	۹۷
مباحثه‌ای پیرامون عشق و محبت الهی	۹۷

❖ ۱۰۹ ❖ اخلاص

آبیاری عمل با نیت	۱۰۹
اخلاص، پل رابط دنیا و آخرت	۱۰۹
نیت، باطن و شالوده عمل است	۱۰۹
نیت، رساننده عمل به آخرت	۱۱۳

❖ ۱۱۵ ❖ امتحانات الهی

جداسازی منافق از مؤمن با جاذبه‌های دنیا	۱۱۵
بلا برای رفع خودخواهی انسان	۱۱۵
فشارها برای خوبان است	۱۱۶
درد بلا موجب رهایی از رنج طولانی	۱۱۷
امتحانات الهی برای افزایش کارآیی جماعت خوبان است	۱۱۷
ظلم ستمگران، ابزار خداوند برای آزمایش	۱۱۷
هر تعلقی، آزمایش خداوند است	۱۱۸
مداوای روح با ابتلائات جسمی	۱۱۹

❖ ۱۲۱ ❖ دل و قلب

عامل قساوت قلب	۱۲۱
دل‌مردگی و عدم تشخیص خوب از بد	۱۲۲
دل آباد، از خطر شیطان مصون است	۱۲۲
پذیرش حق، علامت قلب سالم	۱۲۲

- ۱۲۳ روش معاینه قلب معنوی
 ۱۲۶ تنها تسکین قلب، یاد خداست
 ۱۲۶ معارف الهی و دل پاک
 ۱۲۷ مأموریت انسان، دربانی دل است

۱۲۸ ♦ یاد خدا

- ۱۲۸ نور خدا، منشأ صفات حسنه در انسان
 ۱۲۸ غفلت از خدا، منشأ شرور و بدی‌ها

۱۳۰ ♦ نفس، خودیت و خودخواهی

- ۱۳۰ علت خودبزرگ‌بینی
 ۱۳۰ انسان نفسانی، همیشه در زندان است
 ۱۳۰ نفس، به کسی باج نمی‌دهد و قانع نمی‌شود
 ۱۳۱ زلالی روح، معلول تسلط بر نفس
 ۱۳۱ عقل، ذره‌ای از نفسانیت را نمی‌پذیرد
 ۱۳۲ ضرورت کنترل نفس
 ۱۳۲ حتی ذره‌ای انحراف در باطن انسان، خطرناک است
 ۱۳۳ تفاوت زبان قلب و زبان نفس

۱۳۸ ♦ نیت

- ۱۳۸ اخلاص، بالا بردن عمل
 ۱۳۹ حبط عمل با نیت غیر سالم
 ۱۴۰ نیت عام در کارهای خیر
 ۱۴۰ تفکیک انگیزه‌های مادی و معنوی
 ۱۴۱ نیت، قدرت و پشتوانه عمل
 ۱۴۲ نیت، مهمترین هدف هجمه شیطان

۱۴۳ ♦ عمل

- ۱۴۳ عمل، شکل‌پرداز روح است

تأثیر متقابل جسم و قلب	۱۴۴
عمل، علم را زیاد می‌کند	۱۴۴
ملاک آشکار یا پنهان کردن عمل	۱۴۶
ضرورت توجه انسان به محتوای اعمال	۱۴۸
عمل، پشتوانه استجاب دعا	۱۴۹
نعمت «امر» و «تکلیف» الهی	۱۴۹
توفیق عمل، از خداوند است	۱۵۰
چرا اعمال خیر باید پنهان بمانند؟	۱۵۱